

در لیلۃ الرغائب چه کارهایی باید انجام داد؟

برخی در طول سال منتظر فرارسیدن ماه رجب هستند تا در شب جمعه اول این ماه که به لیلۃ الرغائب معروف است به نماز و دعا و نیایش بپردازند.

برخی در طول سال منتظر فرارسیدن ماه رجب هستند تا در شب جمعه اول این ماه که به لیلۃ الرغائب معروف است به نماز و دعا و نیایش بپردازند.

خبرگزاری مهر- گروه دین و اندیشه: رجب ماه هفتم از سال قمری است که مضر نیز می‌گویند به سبب احترامی که آن قبیله به آن ماه قائل بودند و در اسلام رجب از ماه‌های حرام به شمار آمده است، بدین خاطر آن را رجب الفرد گویند، زیرا سه ماه از ماه‌های حرام به هم پیوسته‌اند و این ماه از آنها جدا و فرد است. این ماه همانند ماه شعبان و ماه رمضان از ماه‌های بسیار با شرافت و با فضیلت است که در روایات اسلامی بر آن تأکید و توصیه شده به طوری که ماه رجب شهر الله الأصب یعنی ماه (سرای خداوند) نامیده شده که رحمت خدا در آن بر بندگان سرازیر است پس شایسته است انسان‌های با ایمان بسیار استغفار و توبه نمایند و به این ماه نیز «واصل»، «بی سر و صدا» گفته شده زیرا در آن از جنگ با مخالفان و مشرکان نهی شده است.

برخی در طول سال منتظر فرارسیدن ماه رجب هستند تا در شب جمعه اول این ماه که به لیلۃ الرغائب معروف است به نماز و دعا و نیایش بپردازند. در چنین شبی که موسوم به لیلۃ الرغائب است، نقل است فرشتگان از آسمان به زمین خاکی سرازیر می‌شوند و ساکن زمین می‌شوند و پیغام بر نیت‌های پاک بندگان خداوند هستند.

ویژگی مهم کتاب المراقبات این است که دستوراتش برای مراقبت و سیر و سلوک جنبه همگانی دارد و به کار عارف و عامی می‌آید، و اعمالی برای همه روزهای سال لحاظ شده و آثار آن را با توجه به این مراقبت بازگو نموده است. علامه طباطبایی در مقدمه خود بر این کتاب، آن را بهترین کتابی می‌داند که درباره عبودیت و تقرب و مراقبت نوشته شده است.

آیت الله میرزا جواد ملکی تبریزی درباره این شب با فضیلت می‌گوید: «چنانچه شب اول ماه مصادف با شب جمعه بود، سزاوار است عمل لیلۃ الرغائب را نیز انجام دهد. از پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) روایت شده است که فرمودند: از اولین شب جمعه در ماه رجب غافل نشوید. زیرا شبی است که فرشتگان آن را لیلۃ الرغائب می‌نامند.

این نامگذاری به این جهت است که هنگامی که یک سوم از شب گذشت هیچ فرشته‌ای در آسمان‌ها و زمین نمی‌ماند مگر اینکه در کعبه و اطراف آن جمع می‌شوند. آنگاه خداوند به طور غیرمنتظره‌ای بر آنان وارد شده و می‌فرماید: ای فرشتگانم! هر چه می‌خواهید از من درخواست کنید. فرشتگان عرض می‌کنند: حاجات ما این است که از روزه داران رجب درگذری. خداوند می‌فرماید: این کار را انجام دادم.

اعمال ویژه لیلۃ الرغائب

بهرتر است کسی که این حدیث را می‌شنود، در این شب، زیاد بر فرشتگان صلوات فرستاده تا تکلیفی را که آیه ۱۲ تحیت به عهده ما گذاشته به اندازه توانایی انجام داده باشد. سپس رسول خدا (ص) فرمودند: کسی که روز پنجشنبه اول رجب را روزه گرفته و سپس بین نماز مغرب و عشا دوازده رکعت نماز بجا آورده هر دو رکعت به یک سلام و در هر رکعتی سوره فاتحه یک بار، انا انزلناه فی لیلۃ القدر سه بار و قل هو الله احد را دوازده بار خوانده، و هنگامی که نماز تمام شد، هفتاد بار بر من (با این الفاظ) صلوات بفرستند: اللهم صل علی محمد النبی الامی و علی آله، سپس سجده کرده و در سجده هفتاد بار بگوید: سبح قدوس رب الملائکة و الروح؛ سپس سر خود را بلند کرده و بگوید: رب اغفر و ارحم و تجاوز عما تعلم انک انت العلی الأعظم آنگاه بار دیگر به سجده رفته و در سجده همان چیزی را بگوید که در سجده اول گفت، سپس حاجت خود را از خدا بخواهد، ان شاءالله تعالی برآورده می‌شود.

سپس رسول خدا فرمودند: قسم به کسی که جانم در دست اوست؛ هیچ بنده یا کنیزی از بندگان و کنیزان خدا این نماز را به جا نمی‌آورد، مگر اینکه خداوند گناهان او را می‌بخشد گرچه گناهان او مثل کف دریا و به عدد شن و به وزن کوه‌ها و به عدد برگ‌های درختان باشد و روز قیامت هفتصد نفر از خویشاوندان خود را که همگی سزاوار آتش باشند شفاعت می‌کند. و در شب اول قبر خداوند ثواب آن را به بهترین صورت، با روی گشاده و خندان و زبان فصیح برای او می‌فرستد که می‌گوید: ای محبوب من!

مژده بده؛ از هر سختی نجات پیدا کردی. می پرسد: تو کیستی؟ رویی بهتر از روی تو ندیده و بویی به خوشبویی تو مشامم نرسیده. جواب می دهد: ای محبوب من! من ثواب آن نمازی هستم که در فلان شب، فلان منطقه، فلان ماه و فلان سال بجا آوردی؛ امشب آمده ام تا حقت را ادا کرده، مونس تنهایی تو بوده و وحشتت را از بین ببرم؛ و زمانی که در شیپور دمیده شود، در عرصه قیامت بر سرت سایه افکنم. و تو هرگز هیچ خیری را از جانب مولایت از دست نخواهی داد.

در اینجا این سوال پیش می آید که، ظاهر روایت این است که لیلۃ الرغائب اولین شب جمعه ماه رجب است؛ و اگر اعمالی که در این روایت ذکر شده از اعمال این شب بوده و شب جمعه اول ماه، مصادف با اول ماه شد، چگونه می توان این عمل را بجا آورد؟ زیرا در این صورت پنجشنبه قبل از جمعه اول، جز ماه رجب نیست، جواب این است که اگر بخواهیم به ظاهر روایت عمل کنیم، باید بگوییم این اعمال در صورتی است که شب اول ماه شب جمعه نباشد؛ و اگر شب جمعه بود، شب جمعه دوم این اعمال انجام می شود؛ گرچه لیلۃ الرغائب نباشد. چون در روایت تصریح نشده که این اعمال حتماً باید در لیلۃ الرغائب باشد. ولی راه دوم و سوم هم هست که صحیح تر به نظر می رسد. راه دوم این است که این اعمال را بدون روزه انجام دهیم و راه سوم این است که روزه را هم بگیریم گرچه روزه در رجب نباشد.»